

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Oslo, 29. januar 2013
7.00/79/heek

Høringsuttalelse fra Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) vedrørende styrking av pasienters, brukeres og pårørendes stilling i tilsynssaker m.m.

Viser til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet hvor det foreslås at pasienters, brukeres og pårørendes stilling styrkes ved tilsynssaker.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettighetsorganisasjon som både arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessene til mennesker med utviklingshemning og deres familier overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har 7800 medlemmer.

NFU støtter departementets vurdering i at pasienter, brukere og pårørende vil ha klare interesser i hvordan uønskede hendelser blir fulgt opp både av helse- og omsorgstjenesten og av tilsynsmyndigheten. Rett til innsyn og bli hørt vil kunne styrke tillitten til helse- og omsorgstjenesten og til tilsynsmyndigheten.

Vi ønsker spesielt å fremheve stillingen for brukere og deres pårørende.

Brukere og deres pårørende.

Å styrke stillingen til brukere og deres pårørende mener NFU er av stor betydning. For mennesker med utviklingshemning og deres pårørende er rett til informasjon og rett til å uttale seg viktig når uønskede hendelser inntreffer i omsorgstjenesten. Mennesker med utviklingshemning vil i store deler av sitt liv være mer eller mindre avhengig av å motta omsorgstjenester. Det er stor risiko for at de i løpet av denne tiden vil kunne bli utsatt for uønskede hendelser. Det vil da være viktig at brukeren og deres pårørende får mulighet til å ha en viss innvirkning på det resultat som tilsynsmyndigheten faller ned på.

NFU synes forslaget til endring av § 7-4 er noe vanskelig å få oversikt over. Men slik vi leser forslaget vil pårørende til brukere uten samtykkekompetanse ha en rett til å anmode om en vurdering hvorvidt en av de nevnte lover er brutt til ulempe for brukeren. Etter § 7-4a vil pårørende til bruker uten samtykkekompetanse også ha rett til informasjon og rett til å uttale seg.

Pårørendes rett til informasjon og medvirkning mener NFU er av stor viktighet for brukere uten samtykkekompetanse. Pårørende til brukere uten samtykkekompetanse har ikke rett til informasjon og medvirkning når det ikke har skjedd et pliktbrudd. Vi tenker da på informasjon og medvirkning når det ytes omsorgstjenester. Dette mener vi er en klar mangel i rettsikkerheten til brukere uten samtykkekompetanse.

Departementet ønsker konkrete eksempler på tilfeller hvor bruker/pårørende til bruker vil kunne ha rett til slik informasjon. NFU tenker at en slik rett kan oppstå ved manglende oppfølging fra omsorgsytere i forhold til en brukers helsetilstand. Manglende tilsyn i hjemmet eller ved aktiviteter kan medføre tilfeller hvor pårørende til bruker vil kunne ha rett til informasjon og medvirkning.

Konklusjon.

Slik NFU leser forslaget går departementet inn for å sikre at brukere uten samtykkekompetanse sikres en bedre rettsikkerhet ved pliktbrudd i helse- og omsorgstjenesten. Dette ved at pårørende gis rettigheter. NFU ønsker at departementet også legger frem forslag om et regelverk som sikrer at pårørende til brukere uten samtykkekompetanse får rett til informasjon og medvirkning når det ytes helse- og omsorgstjenester. Også uten at det har skjedd et pliktbrudd.

Med vennlig hilsen

Vibeke Seim-Haugen
generalsekretær

Hedvig Ekberg
juridisk rådgiver